МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи
_____ Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ
28 08 2026 року

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

«АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ»

Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність	I4 Медична психологія
Освітній ступінь	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Курс навчання	I
Форма здобуття освіти	денна
Кафедра	соціальної медицини та організації охорони здоров'я

Схвалено на засіданні кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я 27 серпня 2026 року (протокол № 2).

Завідувач кафедри _____ Ігор НАВЧУК

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін гігієнічного профілю 31 серпня 2026 року (протокол № 2).

Голова предметної методичної комісії _____ Святослав ДЕЙНЕКА

Чернівці, 2026

1.ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Соціальної медицини та організації охорони здоров'я
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	**Мандрик-Мельничук Марія Вікторівна** – д.і.н., професор кафедри, mandryk.m@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/sotsialnoyi-meditsini-ta-ooz/
Веб-сайт кафедри	http://ozo.bsmu.edu.ua/
E-mail	ozo@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Федьковича, 16
Контактний телефон	0673727145

2.ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	обов`язкова
Кількість кредитів ECTS	3
Загальна кількість годин	90
Лекції	10
Семінарські заняття	10
Самостійна робота	70
Вид підсумкового контролю	Залік

3.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (анотація).

Програма навчальної дисципліни «АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ» розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 225 «Медична психологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, освітньо-професійної програми «Медична психологія» зі спеціальності І4 «Медична психологія» галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

***Об'єкт діяльності* – академічна доброчесність в освітній та науковій діяльності закладів вищої освіти –** принципи доброчесності, сутність академічної свободи, культури, форми порушень доброчесності, санкції, механізми реагування відповідно до міжнародного та національного законодавства («Закон України про академічну доброчесність» (№ 4742-IX 18.12.2026 р., уведений в дію 31.07.2026), нормативно-правові акти, етичні кодекси, які діють в Буковинському державному медичному університеті, інструменти, процедури та практичні навички запобігання академічній недоброчесності й корупційним діям.

Вивчення зазначеної навчальної дисципліни є складовою підготовки студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які отримують кваліфікацію «магістр медичної психології». Вона повинна максимально сприяти підвищенню рівня академічної культури, усвідомленню і практичному дотриманню принципів академічної доброчесності під час освітньої та наукової діяльності майбутніх фахівців; умотивовуватиме студентів до самостійної підготовки та виконання усіх видів завдань поточного та підсумкового контролю, стимулюватиме до розвитку необхідних навичок та умінь, які дозволяють глибше розуміти навчальний матеріал, фокусуватися на складних завданнях, правильного управляти особистим часом та ефективніше навчатися, при опанування значного обсягу інформаційного матеріалу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є засвоєння сукупності етичних принципів та визначених законодавством в Україні, Європі та світі правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та впровадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових досягнень; » ознайомлення студентів з новітніми розробками в Україні та світі в галузі етичного регулювання освітньої та наукової діяльності, принципами міжнародного права медико-біологічної діяльності як майбутнього фахівця; ознайомлення з основними принципами академічної доброчесності, правила їх практичного дотримання; засвоєння основних засад інтелектуальної власності, сутності плагіату та технік, які використовуються у світі з метою протидії зловживанням у сфері наукового пізнання; ознайомлення з основними положеннями антикорупційного законодавства в Україні, найкращими міжнародними практиками протидії корупції.

Дисципліна «Академічна доброчесність та механізми протидії корупції» є основоположною для вивчення та розуміння всіх наступних освітніх компонентів, передбачених освітньою програмою «Медична психологія», адже принципи академічної доброчесності пронизують усі аспекти освітнього процесу, наукової та викладацької діяльності. Йдеться про усвідомлене дотримання правил доброчесності, розуміння їх важливості, репутаційних ризиків для здобувачів освіти, науково-педагогічних, педагогічних працівників та закладу вищої освіти. Дисципліна знайомить зі змістом антикорупційного законодавства, механізмами протидії корупції, новим «Законом України про академічну доброчесність» (2026), уточненнями та доповненнями, які стосуються освітньої, дослідницької діяльності, вимог до академічного письма та мовлення, правил безбар'єрної комунікації, уникання мови ворожнечі, формування та розвитку soft-skills self-skills, що є невід'ємними при вивченні усіх компонентів освітньої програми «Медична психологія», формування академічної культури здобувачів вищої освіти.

Навчальна дисципліна «Академічна доброчесність та механізми протидії корупції» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей і навичок, спрямованих на досягнення глобальних **Цілей сталого розвитку** до 2030 року, визначених Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН №70/1 та Указом Президента України №722/2019, зокрема:

- Ціль 4 «Якісна освіта» передбачає забезпечення здобуття якісної освіти, мотивацію до навчання, саморозвитку, використання інноваційних освітніх інструментів, які дозволяють здійснювати індивідуальний підхід до здобувачів освіти, створювати комфортні і безпечні умови для навчання, уникання штучних бар'єрів у комунікації, впровадження горизонтального стилю спілкування «викладач-студент», дотримання правил прозорого та справедливого оцінювання результатів навчання, забезпечення доступу до освітніх ресурсів (комп'ютерів, бібліотеки, платформи е-освіти та її постійного оновлення), вдосконалення методик викладання, завдань, лекційних матеріалів, вивчення найкращого міжнародного досвіду, особливо в контексті вимог євроінтеграційних процесів України.
- Ціль 5 «Гендерна рівність» передбачає завдання, пов'язані з забезпеченням рівних прав і можливостей жінок і чоловіків у різних сферах життя, гендерної соціалізації, уникання/ламання гендерних стереотипів, протидію будь-яким формам насильства та дискримінації особи за расовою, гендерної, соціальною ознакою, у тому числі дотримання політики щодо усунення дискримінації трансгендерних людей; заохочення дівчат та жінок до вивчення предметів, обрання галузі, у яких вони недостатньо представлені; ознайомлення з основами міжнародного права та національного законодавства, які регулюють дотримання гендерної рівності.
- Ціль 8 «Гідна праця та економічне зростання» досягається шляхом підготовки кваліфікованих лікарів-психологів, що забезпечує ринок праці фахівцями для галузі охорони здоров'я, сприяє усвідомленому професійному вибору та ефективній організації їхньої подальшої трудової діяльності. У цьому контексті «Академічна доброчесність та механізми протидії корупції» сприяє формуванню навичок, які у майбутньому допоможуть

будувати кар'єру, свою команду, прагнути до удосконалення, дотримання принципу family-friendly policy, уникання ейджизму.

Навчальна дисципліна «Академічна доброчесність та механізми протидії корупції» передбачає опанування:

- ✓ принципами етичного регулювання навчального процесу та наукової діяльності, які діють в Україні, в європейському освітньому просторі, загалом у світі, значенням академічної доброчесності у піднятті престижу українських ЗВО, науковців, студентів, випускників з метою визнання їхніх досягнень в Україні та за кордоном;
- ✓ сукупністю етичних принципів та окреслених міжнародним, українським законодавством правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою досягнення належного рівня довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;
- ✓ потребою в неухильному дотриманні принципів академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками, студентами, тобто правил обов'язкового посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей, проєктів; дотримання норм законодавства, які регулюють авторське право; надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- ✓ механізмів чіткого контролю та самоконтролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- ✓ положеннями діючого в Україні антикорупційного законодавства, механізмами протидії корупції у різних її формах в освітній та інших галузях; формування усвідомленого розуміння сутності корупційних дій та правових наслідків внаслідок їх вчинення;
- ✓ основними знаннями і навичками для подальшого засвоєння студентами знань з профільних теоретичних і клінічних професійно-практичних дисциплін, що вивчаються відповідно до навчального плану, при підготовці індивідуальних творчих робіт, написанні тез, статтей, наукових проєктів, виготовленні презентаційних матеріалів;
- ✓ основними питаннями використання міждисциплінарних підходів: медичних, філософських, соціологічних, психологічних у розв'язанні складних проблем сучасної медичної теорії та практики.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1Перелік нормативних документів:

Положення про організацію освітнього процесу – https://cutt.ly/ArUqCMFh;
Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу – https://cutt.ly/yrUqVPvn
Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять – https://cutt.ly/jrUqBS36
Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти – https://cutt.ly/3rUqMAbV
Кодекс академічної доброчесності – https://cutt.ly/Fyj4fyHY
Положення про запобігання академічному плагіату – https://cutt.ly/MrUq6QAt
Положення про порядок та умови обрання здобувачами освіти вибіркових дисциплін – https://cutt.ly/srUwo6Ci
Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти – https://cutt.ly/SrUwp1ie
Правила поведінки здобувачів освіти – https://cutt.ly/byxr49xk
Правила внутрішнього трудового розпорядку – https://cutt.ly/UrUwiACe

4.2Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, заліку) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до графіку відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни (рівень повної загальної середньої освіти)	**Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни**
«Історія України»	«Загальна психологія»
інтегрований курс «Історія України і світ»	«Безпека життєдіяльності, основи етики та біобезпека»
Всесвітня історія	«Психологія спілкування»
«Громадянська освіта»	«Інформаційні технології у психології та медицині»
«Українська мова»	«Медична психологія. Вступ до спеціальності.»

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1 Метою вивчення навчальної дисципліни «Академічна доброчесність та механізми протидії корупції» є підготовка магістрів у галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», зі спеціальності І4 «Медична психологія», які б володіли достатнім обсягом знань про сукупність етичних принципів і окреслених законом правил, якими мають керуватися усі учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових (творчих) досягнень; формування у студентів практичних навичок дотримання принципів академічної доброчесності.

6.2 Основними завданнями навчальної дисципліни «Академічна доброчесність та механізми протидії корупції» є:

1) ознайомлення із сукупністю етичних принципів та окреслених міжнародним, українським законодавством правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;
2) опанування принципами неухильного дотримання академічної доброчесності студентами, магістрантами, здобувачами наукових ступенів, науково-педагогічними та науковими працівниками;
3) формування у студентів навичок обов'язкового посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
4) опанування принципами академічної доброчесності та протидії плагіату в контексті найкращих європейських практик;
5) формування свідомого ставлення до доброчесності як однієї з обов'язкових умов інтеграції української освіти та її досягнень у європейський освітній простір;
6) ознайомлення з правовими механізмами протидії корупції, міжнародним та національним законодавством, яке регулює антикорупційну політику в галузі освіти і науки;
7) ознайомлення з новітніми методиками протидії плагіату Центру академічної доброчесності – консорціуму з понад 200 коледжів та університетів США;
8) закладення фундаменту для подальшого засвоєння студентами знань з профільних теоретичних і клінічних професійно-практичних дисциплін, що вивчаються відповідно до навчального плану, що передбачають викладання дисципліни з формуванням умінь застосовувати знання з дисципліни «академічна доброчесність» у процесі подальшого навчання, здійсненні наукових досліджень, навчанні в аспірантурі, докторантурі, а також у професійній діяльності.

7.КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ ДИСЦИПЛІНА.

7.1 Інтегральна компетентність:

здатність компетентно вирішувати професійні виклики діяльності фахівця галузі охорони психічного здоров'я, що передбачає організацію та забезпечення медичної, медико-психологічної та психологічної роботи серед населення та медичних працівників, у т.ч. у випадках невизначеності умов та вимог.

7.2 Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.
ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел із застосуванням інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 9. Здатність працювати в команді, мотивувати людей і рухатися до спільної мети.
ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
ЗК 15. Здатність до національного спротиву.
7.3. фахові компетентності спеціальності (ФК):
ФК 1. Здатність до збирання та критичного опрацьовування, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.
ФК 16. Здатність дотримуватись деонтологічних принципів та етичних норм роботи лікаря-психолога.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання (ПРН), формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.
ПРН 10. Знаходити необхідну інформацію у професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах; аналізувати, систематизувати та оцінювати інформацію, застосовувати її для оптимізації фахової медико-психологічної практики.
ПРН 13. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та проєктів у сфері медичної психології.
ПРН 14. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти у сфері охорони психічного здоров'я, та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти з урахуванням наукових, економічних, правових, етичних та соціальних аспектів.
ПРН 15. Приймати ефективні рішення, у тому числі, в умовах невизначеності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Академічна доброчесність та механізми протидії корупції» здобувач повинен:
8.1 Знати:
- сукупність етичних принципів та визначених законодавством в Україні, Європі та світі правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та впровадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових досягнень;
- новітні розробки в Україні та світі в галузі етичного регулювання освітнього процесу та наукової діяльності;
- диференціювати та аналізувати принципи академічної доброчесності;
- принципи міжнародного права медико-біологічної діяльності як майбутнього фахівця;
- правила практичного дотримання принципів академічної доброчесності;
- основні засади інтелектуальної власності, сутності плагіату та технік, які використовуються у світі з метою протидії зловживанням у сфері наукового пізнання..

8.2 Уміти:
- оперувати категоріями та доктринами;
- використовувати методи самонавчання;
- оцінювати рівень мотивації;
- постійно вдосконалювати свій освітній та загально культурний рівень;
- самостійно виконувати освітню та наукову діяльність;
- правильно працювати з джерелами та використовувати матеріали і напрацювання інших авторів, науковців у своїх роботах, правила цитування.

8.3 Демонструвати:

- глибоке розуміння суспільної і соціальної значущості дотримання принципів доброчесності, морально-етичної регламентації освітньої та наукової діяльності;
- здатність представляти результати своїх напрацювань публічно, вести дискусію і відстоювати власну позицію;
- негативне ставлення до плагіату, фактів порушення авторського права.

9.ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис дисципліни:

9.1. Конкретні цілі вивчення модуля

9.1.1 ознайомити з основними поняттями, сформувати уявлення про предмет, обєкт, завдання та місце академічної доброчесності в системі психологічних і медичних наук;
9.1.2 ознайомити зі сукупністю етичних принципів та окреслених міжнародним, українським законодавством правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;
9.1.3 ознайомитися з фундаментальними принципами неухильного дотримання академічної доброчесності в ЄС, світі, сформувати уміння ідентифікувати різні форми порушень та застосовувати алгоритми дій у разі виявлення;
9.1.4. сформувати навички фокусування на виконанні складних завдань, критичного мислення, емоційного інтелекту, академічного письма і мовлення, презентації власних ідей, які дозволяють уникати списування та допомагають самостійно опановувати матеріал, виконувати різні завдання та керувати власним часом;
9.1.5. ознайомити з правилами обов'язкового посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

9.1.6.сформувати свідоме ставлення до доброчесності як однієї з обов'язкових умов інтеграції української освіти та її досягнень у європейський освітній простір;

9.1.7.ознайомлення з правовими механізмами протидії корупції, міжнародним та національним законодавством, яке регулює антикорупційну політику в галузі освіти і науки.

9.2 Тематична структура модуля.

Модуль1. Академічна доброчесність та механізми протидії корупції

ТЕМА 1. Основні поняття, підходи та завдання дисципліни «Академічна доброчесність та механізми протидії корупції». Академічна культура, академічна доброчесність – соціальний капітал та престиж сучасного університету. Закон України про академічну доброчесність» (18.12.2025, уведений у дію з 31.07.2026) та міжнародні правові регулятори доброчесності.

Академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти, педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками. Використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання

достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

ТЕМА2. Академічна культура й етика у вищій освіті.

Нерозривність принципів академічної свободи і відповідальності; прав і обов`язків усіх учасників навчального процесу. Інтелектуальна свобода. Доброчесність викладача та адміністрації як передумова доброчесності студента. Academic Integrity (академічна порядність; академічна цілісність) через поєднання фундаментальних цінностей: чесності, довіри, поваги, справедливості, відповідальності. Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти у Європі (прийнята Міжнародною конференцією з етичних та моральних аспектів вищої освіти та науки в Європі, вересень 2004).

ТЕМА 3. Правові засади та механізми запобігання і протидії корупції в закладі вищої освіти. Засади антикорупційної політики в Україні. Імплементація міжнародних стандартів у сфері запобігання та протидії корупції в національне законодавство.

Застосування антикорупційного законодавства України в освітній сфері. Заходи, спрямовані на запобігання і протидію корупції. Форми прояву корупції в освітній та науковій сферах. Найкращі світові практики протидії корупції в університетському середовищі.

ТЕМА 4. Плагіат в освіті: походження, причини та шляхи подолання. Академічна культура в університеті: на прикладі університетів Сполучених Штатів Америки та країн, що входять до Європейського освітнього простору.

Плагіат, як порушення авторського права та крадіжка інтелектуальної власності. Розуміння плагіату з античності. Encyclopedia Americana, в основі плагіату – присвоєння авторства певного твору; використання однакових тем та ідей є основою наукового дослідження та творчості, «запозичення» оригінального методу їх дослідження і опрацювання. Закон України «Про вищу освіту», «академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання». Умови і причини «епідемії плагіату» в Україні. Університетські положення про запобігання плагіату.

ТЕМА 5. Академічна доброчесність та механізми протидії корупції у контексті цінностей та цілей вищої освіти.

Дослідження щодо дотримання засад академічної доброчесності та виявів академічної нечесності в університетах. Дослідження Центру академічної порядності (*Center for Academic Integrity)* у США та інші. Соціологічні опитування, статистичні дані; порівняння даних опитувань в українських ЗВО з європейськими та американськими. Висновки щодо рівня академічної культури та основних проявів академічної нечесності, які належить подолати в українських ЗВО. Типи антиплагіатних програм, їхня ефективність у протидії проявам різних форм плагіату.

ТЕМА 6. Інтелектуальна власність та ймовірні форми її порушення. Формування академічної культури. Правове регулювання авторського права в Україні у різних галузях: механізми та проблеми впровадження.

Поняття інтелектуальної власності (як аналогу до матеріальної власності) від доби Просвітництва до сьогодення. Інтелектуальна власність у постіндустріальному й інформаційному суспільстві. Авторське право: від першого закону про авторське право («Статут королеви Анни» в Англії у 1710 р. закріпив за автором виключне право на опублікування свого твору протягом 14 років) до сьогодні. Міжнародні договори із забезпечення авторського права, чинні на території України: Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (вперше прийнята 1886), Всесвітня конвенція про авторське право (прийнята в Женеві 1952 р.), Договір World Intellectual Property Organization з авторського права (WIPO, 1996), Римська конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (1961), Договір WIPO про виконання і фонограми (1996) тощо.

ТЕМА 7. Авторське право в Україні. Національне законодавство про інтелектуальну власність.

Закон України «Про авторське право та суміжні права» (зі змінами і доповненнями від 2022, 2023, 2024 рр. Закон України «Про вищу освіту» ст. 69 «Права інтелектуальної власності та їх захист»). Різноманіття об'єктів авторського права: наукові тексти, літературні твори, музичні твори, драматичні твори, твори образотворчого мистецтва, кінофільми і аудіовізуальні твори, архітектурні роботи, комп`ютерні програми тощо. Можливості й правила використання інтелектуальної власності: копіювання для особистого користування, цитування з належним покликання на оригінал, фотокопіювання для дослідницького використання тощо. Концепція «суспільного надбання»: як можна використовувати оригінальні твори («На старому полі рік за роком зростає нове зерно; зі старих книг, во славу Бога, нам знання нове дано» (Джеффрі Чосер, англійський поет XIV ст.)).

ТЕМА 8. Наукове мовлення. Робота з текстами та оформлення посилань на них. Культура спілкування у традиції академічної доброчесності. Кодекс професійної етики: поняття та юридичне значення.

Стилі сучасної української мови (науковий, діловий, художній, публіцистичний, розмовний); сфера застосування, мета, мовні засоби. Мовні засоби наукового стилю (підстилі: науково-популярний і науково-навчальний): використання наукових термінів, таблиць, схем; оперування абстрактними поняттями; використання цитат; логічна послідовність; однозначність; аргументованість викладу; уживання складених речень тощо. Усна й писемна форми наукового стилю. Наукова лексика; фахова мова (= підсистема мови, в якій використовують термінологію та інші лінгвістичні засоби, призначена для запобігання неоднозначності спілкування в конкретній предметній галузі (ДСТУ 3325-96)).

ТЕМА 9. Культура мовлення, мовленнєвий етикет як компонент комунікації.

Опанування академічним письмом, комунікативними навичками як необхідна передумова успішного навчання, науково-дослідної діяльності, фахової компетенції, успішного соціокультурного та міжкультурного спілкування.

ТЕМА 10. Професійні кодекси як транслятори фундаментальних моральних принципів в усі сфери професійної діяльності

«Моральний кодекс чи «корпоративні етичні програми» є збіркою моральних норм та настанов, що стимулюють прийняття певних рішень та виконання конкретних дій у стосунках з іншими людьми в рамках професійного середовища» (Герхард Зеха)). Кодекси професійної етики = формування корпоративних правил: від Клятви Гіппократа до сучасних професійних кодексів; їхні завдання та імперативи; гуманітарний вимір; балансування між мораллю та правом. Сучасні вітчизняні й зарубіжні професійні кодекси (приклади): Етичний кодекс членів Фулбрайтівського товариства України (2008); Етичний кодекс ученого України (2009), Кодекс наукової етики (проект, 2005); «Положення про професійну етику» Американської асоціації університетських професорів (1966, 1987 (зі змінами)) тощо. Положення університетів щодо регулювання етичних норм; кодекси честі університетів; правила поведінки студентів: приклад американських вишів. Кодекси честі українських вишів. Формування партнерства «студент – викладач», «студент – студент», «студент – адміністрація» через нерозривність прав і обов`язків сторін. Моральне засудження чи юридичні наслідки порушення – що важливіше? («Важливим є не Кодекс честі як такий, а процес обговорення та зусилля, які докладаються для створення середовища академічної чесності та взаємної довіри» (Дерек Бок, президент Гарвардського університету, 1971–1991).

Перелік питань для самоконтролю з дисципліни «Академічна доброчесність та механізми протидії корупції»

1. Розкрити зміст поняття «академічна доброчесність». Значення дотримання принципів «академічної доброчесності» в освітній, науково-педагогічній та творчій діяльності.
2. Методика контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

3. Авторське право: сутність, значення, використання в освіті, науці та мистецтві. Форми порушення авторського права та наслідки. Законодавче регулювання авторського права в світі та Україні.
4. Академічна культура і етика у закладі вищої освіти. Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти у Європі (прийнята Міжнародною конференцією з етичних та моральних аспектів вищої освіти та науки в Європі, вересень 2004).
5. Інтелектуальна свобода.
6. Плагіат в освіті: форми крадіжки інтелектуальної власності.
7. Програми, які використовуються в світі з метою запобігання (виявлення) плагіату в освіті та науці.
8. Умови і причини «епідемії плагіату» в України. Іміджеві наслідки цього негативного явища для українських студентів, науковців, фахівців.
9. Академічна культура в університеті: дослідження Центру академічної доброчесності у США.
10. Інтелектуальна власність у постіндустріальному та інформаційному суспільстві.
11. Історичні аспекти виникнення авторського права.
12. Українське законодавство про інтелектуальну власність.
13. Закон України «про вищу освіту» про права інтелектуальної власності та їх захист. Різноманіття об'єктів авторського права (наука, література, музика, драматургія, живопис, кіно, ІТ-програмування.
14. Академічна доброчесність і користування інтернет-ресурсами, сайтами, порталами, електронними виданнями.
15. Наукове мовлення: сутність, вимоги, значення. Мовні засоби наукового стилю.
16. Культура мовлення, мовленнєвий етикет як компонент комунікації.
17. Академічне письмо. Основні підходи до написання наукової роботи (есе, тези, стаття).
18. ДСТУ – стандарти при оформленні кваліфікаційних та наукових робіт.
19. Сучасні вітчизняні й зарубіжні професійні кодекси (приклади): Етичний кодекс членів Фулбрайтівського товариства України (2008); Етичний кодекс ученого України (2009), Кодекс наукової етики (проект, 2005); «Положення про професійну етику» Американської асоціації університетських професорів (1966, 1987 (зі змінами)) тощо.
20. Положення університетів щодо регулювання етичних норм; кодекси честі університетів; правила поведінки студентів: приклад американських вишів.
21. Кодекси честі українських вишів. Формування партнерства «студент – викладач», «студент – студент», «студент – адміністрація» через нерозривність прав і обов`язків сторін. Моральне засудження чи юридичні наслідки порушення – що важливіше
22. Авторське право : немайнові авторські права, майнові авторські права.
23. Антикорупційна політика: суть, зміст, напрямки, законодавче регулювання в освіті та науці.
24. Вплив корупції на якість освіти, академічну мобільність, репутацію ЗВО та механізми протидії її різним проявам.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ:

Практична робота: написання роботи, взявши за основу слова Роберта А. Гарріса «Плагіат – це використання слів чи ідей іншої людини, не віддаючи їй належне».

Скласти алгоритм роботи над підготовкою та написанням наукових тез.

Описати алгоритм складання та компоненти резюме, CV.

Скласти порівняльну таблицю за поданим зразком: різниця між академічним плагіатом та порушенням авторського права.

Що таке «антиплагіатна програма», її види, методика її використання (Практична робота в бібліотеці з каталогами, періодичними виданнями, наочне ознайомлення з роботою «антиплагіатної програми» в БДМУ).

Практична робота: Які типи завдань провокують плагіат серед учнів та студентів? (тестування студентів) з обговоренням результатів.

Чи може дистанційне навчання бути чесним ? (якщо так, то яким чином, якщо ні, то також з яких причин – скласти таблицю в дві колонки)

10.СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ»

№	Назви тем	Кількість годин				
		Усього	У тому числі			
			Лекції	семінарські заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Модуль 1. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ						
1	Тема 1. Основні поняття, підходи та завдання дисципліни «Академічна доброчесність та механізми протидії корупції». Академічна культура, академічна доброчесність – соціальний капітал та престиж сучасного університету. Закон України про академічну доброчесність» (введений в дію з 2026) та міжнародні правові регулятори доброчесності.	8	2		6	
2	Тема 2. Академічна культура й етика у вищій освіті. Нерозривність принципів академічної свободи і відповідальності; прав і обов`язків усіх учасників навчального процесу. Інтелектуальна свобода. Доброчесність викладача та адміністрації як передумова доброчесності студента. Academic Integrity (академічна порядність; академічна цілісність) через поєднання фундаментальних цінностей: чесності, довіри, поваги, справедливості, відповідальності. Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти у Європі.	8		2	6	
3	Тема 3. Правові засади та механізми запобігання і протидії корупції в закладі вищої освіти. Засади антикорупційної політики в Україні. Імплементація міжнародних стандартів у сфері запобігання та протидії корупції в національне законодавство. Застосування антикорупційного законодавства України в освітній сфері.	20	2		18	
4	Тема 4. Плагіат в освіті: походження, причини та шляхи подолання. Академічна культура в університеті: на прикладі університетів США та країн, що входять до Європейського освітнього простору.	6	2		4	
5	Тема 5. Академічна доброчесність та механізми протидії корупції у контексті цінностей та цілей вищої освіти.	8		2	6	

6	Тема 6. Інтелектуальна власність та ймовірні форми її порушення. Формування академічної культури. Правове регулювання авторського права в Україні у різних галузях: механізми та проблеми впровадження.	4	2		2	
7	Тема 7. Авторське право в Україні. Національне законодавство про інтелектуальну власність.	6		2	4	
8	Тема 8. Наукове мовлення. Робота з текстами, науковими джерелами та оформлення посилань на них. Культура спілкування (комунікації) у традиції академічної доброчесності. Кодекс професійної етики: поняття та юридичне значення.	6	2		4	
9	Тема 9. Культура мовлення, мовленнєвий етикет як компонент комунікації. Опанування академічним письмом, комунікативними навичками як необхідна передумова успішного навчання, науково-дослідної діяльності, фахової компетенції, успішного соціокультурного та міжкультурного спілкування	12		2	10	
10	Тема 10. Професійні кодекси як транслятори фундаментальних моральних принципів в усі сфери професійної діяльності	12		2	10	
	Індивідуальна робота (за наявності)					
	Усього годин за модуль	20	10	10	70	
	Кредитів ЄКТС за модуль 3,0					
	Усього годин за дисципліну:	**90**	**10**	**10**	**70**	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№	Назва теми	Кількість годин
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ		
1	Тема 1. Основні поняття, підходи та завдання дисципліни «Академічна доброчесність». Академічна культура, академічна доброчесність – соціальний капітал та престиж сучасного університету	2
2	Тема 3. Правові засади та механізми запобігання і протидії корупції в закладі вищої освіти. Засади антикорупційної політики в Україні. Імплементація міжнародних стандартів у сфері запобігання та протидії корупції в національне законодавство. Застосування антикорупційного законодавства України в освітній сфері.	2
3	Тема 4. Плагіат в освіті: походження, причини та шляхи подолання. Академічна культура в університеті: на прикладі університетів США та країн, що входять до Європейського освітнього простору.	2
4	Тема 6. Інтелектуальна власність та ймовірні форми її порушення. Формування академічної культури. Правове регулювання авторського права в Україні у різних галузях: механізми та проблеми впровадження.	2
5	Тема 8. Наукове мовлення. Робота з текстами, науковими джерелами та оформлення посилань на них. Культура спілкування (комунікації) у традиції академічної доброчесності. Кодекс професійної етики: поняття	2

	та юридичне значення.	
Усього годин за модуль		**10**
Усього годин за дисципліну*		**10**

12.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ		
1	Тема 2. Академічна культура й етика у вищій освіті. Нерозривність принципів академічної свободи і відповідальності; прав і обов`язків усіх учасників навчального процесу. Інтелектуальна свобода. Доброчесність викладача та адміністрації як передумова доброчесності студента. Academic Integrity (академічна порядність; академічна цілісність) через поєднання фундаментальних цінностей: чесності, довіри, поваги, справедливості, відповідальності. Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти у Європі.	2
2	Тема 5. Академічна доброчесність та механізми протидії корупції у контексті цінностей та цілей вищої освіти.	2
3	Тема 7. Авторське право в Україні. Національне законодавство про інтелектуальну власність.	2
4	Тема 9. Культура мовлення, мовленнєвий етикет як компонент комунікації. Опанування академічним письмом, комунікативними навичками як необхідна передумова успішного навчання, науково-дослідної діяльності, фахової компетенції, успішного соціокультурного та міжкультурного спілкування	2
5	Тема 10. Професійні кодекси як транслятори фундаментальних моральних принципів в усі сфери професійної діяльності	2
Усього годин за модуль		**10**
Усього годин за дисципліну		**10**

13.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Назва теми	Кількість годин
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ		
1	Тема 1. Основні поняття, підходи та завдання дисципліни «Академічна доброчесність та механізми протидії корупції». Академічна культура, академічна доброчесність – соціальний капітал та престиж сучасного університету	6
2	Тема 2. Академічна культура й етика у вищій освіті. Нерозривність принципів академічної свободи і відповідальності; прав і обов`язків усіх учасників навчального процесу. Інтелектуальна свобода.	6
3	Тема 3. Плагіат в освіті: походження, причини та шляхи подолання. Академічна культура в університеті: на прикладі університетів США та країн, що входять до Європейського освітнього простору.	4
4	Тема 4. Академічна доброчесність та механізми протидії корупції у контексті цінностей та цілей вищої освіти.	6
5	Тема 5. Інтелектуальна власність та ймовірні форми її порушення.	2

	Формування академічної культури. Правове регулювання авторського права в Україні у різних галузях: механізми та проблеми впровадження.	
6	Тема 6. Авторське право в Україні. Національне законодавство про інтелектуальну власність.	4
7	Тема 7. Наукове мовлення. Робота з текстами, науковими джерелами та оформлення посилань на них. Культура спілкування (комунікації) у традиції академічної доброчесності. Кодекс професійної етики: поняття та юридичне значення.	4
8	Тема 8. Культура мовлення, мовленнєвий етикет як компонент комунікації. Опанування академічним письмом, комунікативними навичками як необхідна передумова успішного навчання, науково-дослідної діяльності, фахової компетенції, успішного соціокультурного та міжкультурного спілкування	10
9	Тема 9. Професійні кодекси як транслятори фундаментальних моральних принципів в усі сфери професійної діяльності	10
10	Тема 10. Правові засади та механізми запобігання і протидії корупції в закладі вищої освіти. Засади антикорупційної політики в Україні. Імплементація міжнародних стандартів у сфері запобігання та протидії корупції в національне законодавство. Застосування антикорупційного законодавства України в освітній сфері.	12
	Підготовка до семінарських занять – теоретична підготовка та напрацювання практичних навичок	70
	Виконання індивідуального дослідного завдання за обраною темою	
Усього годин:		**70**

14.ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

До кожної теми практичного заняття та для теми самостійної роботи передбачено виконання індивідуальних творчих завдань, тему яких студенти обирають довільно із запропонованого переліку. Воно виконується у формі тез, наукового есе, статті, презентації з обов'язковим публічним захистом на семінарському занятті або ж виступом на студентській конференції.
Для виконання СРС пропонуються письмові завдання

1. Скласти перелік проявів та форм академічної доброчесності.
2. Навести приклади з досвіду західних університетів методи покарання за нечесність.
3. Пробне написання наукового есе, наукових тез, доповіді. Алгоритм виконання з дотриманням принципів академічної доброчесності.
4. Правила оформлення посилань на різні типи джерел: український та західний досвід. Практична робота студентів.
5. Опрацювати текст Бухарестської конференції (2004 р.). Визначити ключові положення, які визначають її важливість для Європейського освітнього простору і України.
6. Класифікувати у форматі таблиці знання, навички та особисті якості.
7. Підготуватися до колоквіуму стосовно нового Закону України про академічну доброчесність» (2025-2026), основні положення, принципи, правила, обов'язки, санкції)
8. Скласти перелік форм навчальної та наукової діяльності студентів, які мають здійснюватися з дотриманням принципів академічної доброчесності.
9. Опрацювати «Закон про освіту» та «Закон про вищу освіту» і виписати положення, які стосуються академічної доброчесності.

10. Закон України «Про запобігання корупції» (остання редакція цього закону від 11 жовтня 2024 р.).

11. Яке українське законодавство регулює повагу до інтелектуальної власності та запровадження санкцій до порушників? Складіть перелік ймовірних видів порушень інтелектуальної власності.

12. Скласти список джерел та літератури до теми тез. Особливість роботи з електронними ресурсами.

15. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА (СРС)

Перелік тем:

ТЕМА 1. Основні поняття, підходи та завдання дисципліни «Академічна доброчесність та механізми протидії корупції». Академічна культура, академічна доброчесність – соціальний капітал та престиж сучасного університету.

- Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти, педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками у різних країнах світу.
- Академічна культура й етика у вищій освіті.
- Інтелектуальна свобода.
- Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти у Європі (прийнята Міжнародною конференцією з етичних та моральних аспектів вищої освіти та науки в Європі, вересень 2004).

ТЕМА2. Академічна культура й етика у вищій освіті.

- Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти у Європі (прийнята Міжнародною конференцією з етичних та моральних аспектів вищої освіти та науки в Європі, вересень 2004).
- Болонська декларація.

ТЕМА 3. Правові засади та механізми запобігання і протидії корупції в закладі вищої освіти. Засади антикорупційної політики в Україні. Імплементація міжнародних стандартів у сфері запобігання та протидії корупції в національне законодавство.

- Найкращі світові практики протидії корупції в університетському середовищі.

ТЕМА 4. Плагіат в освіті: походження, причини та шляхи подолання. Академічна культура в університеті: на прикладі університетів Сполучених Штатів Америки та країн, що входять до Європейського освітнього простору.

- Закон України «Про вищу освіту», «академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання».
- Цінності та цілі вищої освіти в Канаді, США, Швеції, Польщі, Великобританії. Дослідження щодо дотримання засад академічної доброчесності та виявів академічної нечесності в університетах.

ТЕМА 5. Академічна доброчесність та механізми протидії корупції у контексті цінностей та цілей вищої освіти.

- Дотримання засад академічної доброчесності та виявів академічної нечесності у західних університетах.
- Типи антиплагіатних програм, їхня ефективність у протидії проявам різних форм плагіату.

ТЕМА 6. Інтелектуальна власність та ймовірні форми її порушення. Формування академічної культури. Правове регулювання авторського права в Україні у різних галузях: механізми та проблеми впровадження.

- Міжнародні договори із забезпечення авторського права, чинні на території України: Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (вперше прийнята 1886), Всесвітня конвенція про авторське право (прийнята в Женеві 1952 р.), Договір ВОІВ з авторського права (1996), Римська конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (1961), Договір ВОІВ про виконання і фонограми (1996) тощо.

ТЕМА 7. Авторське право в Україні. Національне законодавство про інтелектуальну власність.

- Можливості й правила використання інтелектуальної власності: копіювання для особистого користування, цитування з належним покликання на оригінал, фотокопіювання для дослідницького використання тощо.

ТЕМА 8. Наукове мовлення. Робота з текстами та оформлення посилань на них. Культура спілкування у традиції академічної доброчесності. Кодекс професійної етики: поняття та юридичне значення.

- Алгоритм пошуку джерел та літератури для написання наукових тез.
- Написання тексту. Робота з різними опціями в текстовому редакторі WORD.
- Кодекси професійної етики = формування корпоративних правил: від Клятви Гіппократа до сучасних професійних кодексів; їхні завдання та імперативи; гуманітарний вимір; балансування між мораллю та правом.
- Сучасні вітчизняні й зарубіжні професійні кодекси (приклади): Етичний кодекс членів Фулбрайтівського товариства України (2008); Етичний кодекс ученого України (2009), Кодекс наукової етики (проект, 2005); «Положення про професійну етику»

ТЕМА 9. Культура мовлення, мовленнєвий етикет як компонент комунікації.

- Опанування академічним письмом
- Комунікативні навички та стратегії як необхідна передумова успішного навчання, науково-дослідної діяльності, фахової компетенції, успішного соціокультурного та міжкультурного спілкування.

ТЕМА 10. Професійні кодекси як транслятори фундаментальних моральних принципів в усі сфери професійної діяльності

- Кодекси професійної етики = формування корпоративних правил: від Клятви Гіппократа до сучасних професійних кодексів; їхні завдання та імперативи; гуманітарний вимір; балансування між мораллю та правом.
- Сучасні вітчизняні й зарубіжні професійні кодекси.
- Положення університетів щодо регулювання етичних норм; кодекси честі університетів; правила поведінки студентів: приклад американських університетів.
- Кодекси честі українських вишів. Формування партнерства «студент – викладач», «студент – студент», «студент – адміністрація» через нерозривність прав і обов`язків сторін.

16.МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Система організації навчального процесу як технологія ECTS включає:

- вивчення навчальних дисциплін (проходження практик), структурованих на дисципліні як задокументовані, логічно завершені частини навчальної програми, що реалізуються за допомогою відповідних форм організації навчального процесу і закінчуються підсумковим контролем;
- впровадження кредитів ECTS (ЄКТС) як одиниць виміру навчального навантаження студента, необхідного для засвоєння навчальної дисципліни;

Кредити (Credit) призначаються кваліфікаціям або навчальним програмам в цілому, а також їхнім навчальним (освітнім) компонентам (таким як: залік, навчальні курси, курсова робота, виробнича практика та лабораторна робота).

Кредит включає усі види робіт студента, передбачені у затвердженому індивідуальному плані: аудиторну, індивідуальну, самостійну роботу. Один кредит ECTS становить 30 (36) академічних годин.

- здійснення зарахування кредитів студентам зі складових навчального плану (навчальних дисциплін, практик, курсових та кваліфікаційних робіт) на підставі отримання позитивних оцінок підсумкового контролю. Встановлення кредитів студентам здійснюється у повному обсязі відповідно до кредитів, встановлених навчальній складовій, і лише після повного їх виконання;
- відсутність у графіку навчального процесу екзаменаційних сесій, адже здійснюється контроль засвоєння студентом дисципліни;
- застосування декількох шкал оцінювання, включаючи рейтингову шкалу оцінювання ECTS, які конвертуються одна в одну за певними правилами.
  - Студент може виконувати додаткові завдання пошукового, аналітичного, творчого, дослідницького характеру, брати участь у конференціях з власними тезами, доповідями, готувати самостійно презентаційні матеріали, працювати із законодавчою базою.
  - Таблиця оцінювання виконання студентами індивідуальної роботи

17.ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

17.1 Перелік теоретичних питань до підсумкового модульного контролю

1. Розкрити зміст поняття «академічна доброчесність». Значення дотримання принципів «академічної доброчесності» в освітній, науково-педагогічній та творчій діяльності.
2. Методика контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.
3. Авторське право: сутність, значення, використання в освіті, науці та мистецтві. Форми порушення авторського права та наслідки. Законодавче регулювання авторського права в світі та Україні.
4. Академічна культура і етика у закладі вищої освіти. Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти у Європі (прийнята Міжнародною конференцією з етичних і моральних аспектів вищої освіти та науки в Європі, вересень 2004).
5. Інтелектуальна свобода.
6. Плагіат в освіті: форми крадіжки інтелектуальної власності.
7. Програми, які використовуються в світі з метою запобігання (виявлення) плагіату в освіті та науці.
8. Умови і причини «епідемії плагіату» в України. Іміджеві наслідки цього негативного явища для українських студентів, науковців, фахівців.
9. Академічна культура в університеті: дослідження Центру академічної доброчесності у США.
10. Інтелектуальна власність у постіндустріальному та інформаційному суспільстві.
11. Історичні аспекти виникнення авторського права.
12. Українське законодавство про інтелектуальну власність.
13. Закон України «про вищу освіту» про права інтелектуальної власності та їх захист. Різноманіття об.єктів авторського права (наука, література, музика, драматургія, живопис, кіно, ІТ-програмування.
14. Академічна доброчесність і користування інтернет-ресурсами, сайтами, порталами, електронними виданнями.
15. Наукове мовлення: сутність, вимоги, значення. Мовні засоби наукового стилю.
16. Культура мовлення, мовленнєвий етикет як компонент комунікації.
17. Академічне письмо. Основні підходи до написання наукової роботи (есе, тези, стаття).
18. ДСТУ – стандарти при оформленні кваліфікаційних та наукових робіт.

19. Сучасні вітчизняні й зарубіжні професійні кодекси (приклади): Етичний кодекс членів Фулбрайтівського товариства України (2008); Етичний кодекс ученого України (2009), Кодекс наукової етики (проект, 2005);
20. «Положення про професійну етику» Американської асоціації університетських професорів (1966, 1987 (зі змінами)) тощо.
21. Положення університетів щодо регулювання етичних норм; кодекси честі університетів; правила поведінки студентів: приклад американських вишів.
22. Кодекси честі українських вишів. Формування партнерства «студент – викладач», «студент – студент», «студент – адміністрація» через нерозривність прав і обов`язків сторін. Моральне засудження чи юридичні наслідки порушення – що важливіше

17.2 Перелік практичних завдань та робіт до підсумкового модульного контролю у формі заліку :

Залікова оцінка з дисципліни «Академічна доброчесність та механізми протидії корупції» виставляється на підставі додавання оцінок за п’ять семінарських занять, на останньому - п’ятому - студенти виконують письмову роботу на визначення рівня розуміння дефініцій, знання національної та міжнародної законодавчої бази, вміння виконувати практичні завдання та розв’язувати практичні задачі, тести, які стосуються академічної доброчесності та антикорупційної діяльності. Письмова робота оцінюється за такою самою шкалою, що і семінарські заняття. До загальної суми балів, отриманої за п’ять семінарських занять додаються бали за індивідуальне завдання (0-10 балів).

1. Практична робота: написання роботи, взявши за основу слова Роберта А. Гарріса «Плагіат – це використання слів чи ідей іншої людини, не віддаючи їй належне».
2. Скласти алгоритм роботи над підготовкою та написанням наукових тез.
3. Описати алгоритм складання та компоненти резюме, CV.
4. Скласти порівняльну таблицю за поданим зразком: різниця між академічним плагіатом та порушенням авторського права.
5. Що таке «антиплагіатна програма», її види, методика її використання (Практична робота в бібліотеці з каталогами, періодичними виданнями, наочне ознайомлення з роботою «антиплагіатної програми» в БДМУ).
6. Практична робота: Які типи завдань провокують плагіат серед учнів та студентів? (тестування студентів) з обговоренням результатів.
7. Чи може дистанційне навчання бути чесним ? (якщо так, то яким чином, якщо ні, то також з яких причин – скласти таблицю в дві колонки)

18.СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ БАЛІВ

Порядок, методика та критерії оцінювання поточної навчальної діяльності, методика та критерії оцінювання під час проведення підсумкового контролю, оцінювання з дисципліни в цілому).

Система організації навчального процесу як технологія ECTS включає:

- вивчення навчальних дисциплін (проходження практик), структурованих як задокументовані, логічно завершені частини навчальної програми, що реалізуються за допомогою відповідних формі організації навчального процесу і закінчуються **заліком;**
- впровадження кредитів ECTS (ЄКТС) як одиниць виміру навчального навантаження студента, необхідного для засвоєння навчальної дисципліни;

Кредити (Credit) призначаються кваліфікаціям або навчальним програмам в цілому, а також їхнім навчальним (освітнім) компонентам (таким як: навчальні курси, курсова робота, виробнича практика та лабораторна робота).

Кредит включає усі види робіт студента, передбачені у затвердженому індивідуальному плані: аудиторну, самостійну, підготовку до державної атестації, складання ліцензійних інтегрованих іспитів „Крок1" і „Крок 2", практично орієнтованого державного іспиту, виробничу практику, виконання курсових робіт тощо. Один кредит ECTS становить 30 (36) академічних годин.

- здійснення зарахування кредитів студентам зі складових навчального плану (навчальних дисциплін, практик, курсових та кваліфікаційних робіт) на підставі отримання позитивних оцінок підсумкового(-их) контролю(-ів). Встановлення кредитів студентам здійснюється у повному обсязі відповідно до кредитів, встановлених навчальній складовій, і лише після повного їх виконання;
- відсутність у графіку навчального процесу екзаменаційних сесій, адже здійснюється контроль засвоєння студентом навчальної дисципліни;
- застосування декількох шкал оцінювання, включаючи рейтингову шкалу оцінювання ECTS, які конвертуються одна в одну за певними правилами.

Оцінювання

Оцінка визначається на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), отриманих на п’яти семінарських заняттях, яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни. До цієї суми додаються бали за виконану індивідуальну роботу, якщо студент її виконував.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати під час вивчення дисципліни, становить 200, у тому числі:

за поточну навчальну діяльність (семінарські заняття) – 190 балів;

за індивідуальну роботу – 10 балів.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Під час оцінювання засвоєння кожної теми дисципліни студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. Студент повинен отримати **оцінку з кожної теми**. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості семінарських занять (5) у дисципліні.

Поточна навчальна діяльність	Кількість балів
1 семінарське заняття	5/38
2 семінарське заняття	5/38
3 семінарське заняття	5/38
4 семінарське заняття	5/38
5 семінарське заняття	5/38
Разом	190
Виконання індивідуального завдання	10
Разом сума балів за поточну навчальну діяльність	200
Всього сума балів за дисципліну	200

При засвоєнні теми за традиційною системою студенту присвоюються бали:

Традиційна оцінка	Бали
«5»	38
«4»	31,5
«3»	25
«2»	0

Кількість навчальних годин/кількість	Кількість заліків їх номери	Кількість оцінюваних тем	Конвертація у бали традиційних оцінок		Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки	ння індивідуально	

			«5»	«4»	«3»	«2»		
90/3,0	2 (№№ 1-5)	5	38	31,5	25	0	10	125

Студент виконав роботу (тези, презентацію, доповідь) із дотриманням принципів академічної доброчесності, самостійно її оформив відповідно до стандартів, презентував цю роботу у форматі пітчингу, виступу на студентській конференції	**10**
Студент виконав роботу з допущенням неточностей при оформленні роботи, публічно презентував її	**8**
Студент виконав роботу із допущенням стилістичних, синтаксичних помилок, публічно її не презентував	**6**
Не підготував жодної індивідуальної роботи	**0**

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем з дисципліни з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу та дорівнює 200 балам (38 балів х 5 семінарських занять =190+10 б. за індивідуальну роботу=200 балів).

Оцінювання індивідуальних завдань студента

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їхнього обсягу та значимості, але не більше 10 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності. ***В жодному разі загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 190 балів***.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового контролю.

Підсумковий контроль (ПК)

Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення усіх тем дисципліни на останньому контрольному занятті у формі заліку.

До заліку допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивчені дисципліни набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Форми проведення підсумкового контролю мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Залік вважається складеним, якщо студент набрав ***не менше 125 балів***.

Оцінювання дисципліни

Оцінка за дисципліну визначається як сума підсумкового балу за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий контроль і відображається за 200-бальною шкалою.

Визначення кількості балів, яку студент набрав з дисципліни

Кількість балів, яку студент набрав з дисципліни, визначається як сума балів за усі п'ять семінарських занять із додаванням балів за індивідуальну роботу, у тому разі, якщо студент її виконував.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового контролю).

Оцінка з дисципліни вноситься екзаменатором до «Відомості обліку успішності» (Форма № Н-5.03-1), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів», «Індивідуального навчального плану студента» та «Залікової книжки».

Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за шкалою ECTS та за чотирибальною (традиційною) шкалою

Бали з дисциплін незалежно конвертуються як у чотирибальну шкалу, так і у шкалу ECTS.

Бали шкали ECTS у чотирибальну шкалу НЕ КОНВЕРТУЮТЬСЯ і навпаки.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються **кафедрою** у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижче наведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«A»	Найкращі 10 % студентів
«B»	Наступні 25 % студентів
«C»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«E»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «A», «B», «C», «D», «E» проводиться **деканатами** для студентів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Студенти, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються, навіть після перескладання дисципліни. Такі студенти після перескладання автоматично отримують бал «E».

Оцінки з дисципліни «FX», «F» («2») виставляються студентам, яким не зараховано хоча б однієї теми з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Ця категорія студентів має право на перескладання підсумкового контролю за затвердженим графіком (але не пізніше початку наступного семестру). Повторне складання підсумкового контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення дисципліни.

За дозволом ректора студент може підвищити оцінку з дисципліни шляхом перескладання підсумкового контролю (не більше трьох разів за весь період навчання).

Оцінка ECTS у традиційну чотирибальну шкалу НЕ конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала є незалежними.

200-бальна та чотирибальна шкали характеризують фактичну успішність кожного студента із засвоєння навчальної дисципліни. Шкала ECTS є відносною, порівняльною, рейтинговою, яка встановлює належність студента до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Тому оцінка «A» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «B» - оцінці «добре» тощо. Як правило, при конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «A», «B», «C», «D», «E» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою.

N.B. Оцінювання поточної навчальної діяльності, контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів Буковинського державного медичного університету в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу» (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014 року, протокол № 9).

19.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Марія Мандрик-Мельничук. Академічна доброчесність та механізми протидії корупції: підручник. – Чернівці: БДМУ, 2025. – 198 с.
2. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності (у рамках діяльності Проєкту сприяння академічній доброчесності – SAIUP, що впроваджується Американською Радою з міжнародної політики. Упорядники: В. Бахрушин та Є. Ніколаєв.
3. Сацик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? URL: http://education-ua.org/ua/articles/930-akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontseptsiyachi-dievij-instrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti
4. Стадний Є. Деякі рекомендації щодо впровадження етичних кодексів в українських вищих навчальних закладах. URL: ttp://www.saiup.org.ua/resursy/rekomendatsiyishhodo-vprovadzhennya-etychnyh-kodeksiv-v-ukrayinskyh-vyshhyh-navchalnyhzakladah/
5. Етичний кодекс ученого України. URL: https://www.znu.edu.ua/etychnyj-odexuchenogo-Ukrajiny.pdf

Допоміжна:

1. Закон України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.) ст. 42 «Академічна доброчесність» URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3
2. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». Стаття 1 «Основні терміни та їх визначення». URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19

3. Звіт про результати моніторингу прозорості антикорупційної політики закладів вищої освіти України «Індекс прозорості антикорупційної політики закладів вищої освіти (2017)».URL: http://europrojects.org.ua/home/projects/complaence/transparency_index/
4. Маккейн Д., Павела Ґ. Принципова боротьба за академічну доброчесність - думка професорів Центру академічної доброчесності. URL: http://www.saiup.org.ua/resursy/pryntsypova-borotba-za-akademichnu-dobrochesnist-dumka-profesorivtsentru-akademichnoyi-dobrochesnosti/
5. Academic Conduct Policy. Harvard University Graduate School of Design Resource Center. URL: http://www.gsd.harvard.edu/resources/academic-conduct/
6. Academic Integrity Violations: The UC San Diego Response. URL: http://www.math.ucsd.edu/~sncurry/142b_w17/Sanctioning-Guidelines.pdf
7. Avoiding Plagiarism, Self-plagiarism, and Other Questionable Writing Practices: A Guide to Ethical Writing. URL: https://ori.hhs.gov/avoiding-plagiarism-self-plagiarismand-other-questionable-writing-practices-guide-ethical-writing
8. Definitions and Examples of Academic Misconduct. The Center of Student Conduct University of California, Berkley. URL: http://sa.berkeley.edu/conduct/integrity/definition
9. Ian Smith, Tom Hamilton. Ethical behavior of all actors in education - Volume 3 of Publications of the Council of Europe Platform on Ethics, Transparency and Integrity in Education (ETINED). URL: https://rm.coe.int/16806d2b6f
10. The Ethics of Self-Plagiarism. URL: http://www.ithenticate.com/resources/papers/ethics-of-self-plagiarism
11. The Bucharest Declaration concerning Ethical Values and Principles for Higher Education in the Europe Region. Higher Education in Europe, 29:4, 503-507. URL: https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/03797720500083922
12. Fishman T. «We know it when we see it» is not good enough: toward a standard definition of plagiarism that transcends theft, fraud, and copyright. 4th Asia Pacific Conference on Educational Integrity (4APCEI). 28-30 September 2009, University of Wollongong NSW Australia. 2010, p.1-4. URL: http://ro.uow.edu.au/apcei/09/papers/37The Netherlands Code of Conduct for Scientific Practice. URL: https://www.vsnu.nl/files/documenten/Domeinen/Onderzoek/The_Netherlands_Code_of_Conduct_for_Scientific_Practice_2012.pdf
13. Undergraduate Honor System. Honor Code Manual. Virginia Polytechnic Institute and State University. URL: https://registrar.vt.edu/content/dam/registrar_vt_edu/documents/governance/2015-2016/HONOR-CODE-MANUAL-10-9-15.pdf
14. Understanding and Avoiding Plagiarism. URL: https://ctl.yale.edu/writing/usingsources/understanding-and-avoiding-plagiarism
15. What Is Plagiarism? URL: https://communitystandards.stanford.edu/student-conduct-process/honor-codeand-fundamental-standard/additional-resources/what-plagiarism
16. What Is Plagiarism? URL: https://ctl.yale.edu/writing/using-sources/understanding-and-avoiding-plagiarism/what-plagiarismYale Center for Teaching and Learning. National Science Foundation. Part 689 -Research Misconduct. URL: https://www.nsf.gov/oig/_pdf/cfr/45-CFR-689.pdf

Інформаційні ресурси

1. Електронна освітня платформа БДМУ (https://eosvita.bsmu.edu.ua
2. Сайт Буковинського державного медичного університету. URL: www.bsmu.edu.ua
3. Сайт кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я https://ozo.bsmu.edu.ua/
4. Закон України «Про академічну доброчесність» № 4742-IX (2026)

5. Всесвітня організація охорони здоров’я www.who.int
6. Кохрейнівська бібліотекаwww.cochrane.org
7. Національна медична бібліотека США – MEDLINEwww.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
8. Канадський центр доказів в охороні здоров'яwww.cche.net
9. http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203
10. Журнал British Medical Journal www.bmj.com
11. Журнал Evidence-Based Medicine www.evidence-basedmedicine.com...

20.УКЛАДАЧ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

Марія Вікторівна Мандрик-Мельничук - доктор історичних наук, професор, магістр публічного управління та адміністрування, МВА